Lessencyclus
Instrumentenkennis

B.O. klas 3

DIRECTIE ONDERWIJS * ARUBA *
CURRICULUM ONTWIKKELING

Met dank aan Lizayra Polak en aan Emile Kelkboom voor hun waardevolle bijdrage.

Tica Giel
07-01-'98

CYCLUS VAN VIER LESSEN: INSTRUMENTENKENNIS

Doelgroep : Klas 3.

Doelen

Hoofddoel : De kinderen kennen verschillende instrumenten en onderscheiden de klanken van deze instrumenten. (Les 1 t/m 3)

Nevendoelen :
* De kinderen werken aan de onderdelen van de stemvorming: Beheersing van de uitademing, resonansgebruik en artikulatie. (Les 1 t/m 3)
* De kinderen bewegen met een afgesproken of geïmproviseerde beweging en beleven de maat in de muziek (Les 2 en 3)
* De kinderen klappen en onderscheiden de volgende ritmen met notatie:

(Les 3)

Leergebieden :
* Muziek beluisteren.
* Musiceren met de stem.
* Bewegen op muziek.
* Spelen op instrumenten.
* Notatie.

Muzikale aspecten : Zingen, stemvorming, bewegen, spelen, luisteren, ritme, maat, klankkleur, notatie.

Vakintegratie : Tekenen

Werkvorm : Klassikaal, groepen.

Leer- en hulpmiddelen : Luisterfragmenten, instrumentenlied, instrumenten-plaatjes,instrumentenschrift of -map, cassette-bandje, cassette-recorder, C.D., C.D.-speler, krijt, bord, instrumenten. Kleurpotloden, lijm, schaar, gekleurd cartoline.

LESSEN

Inleiding

In drie lessen zullen de kinderen kennis maken met instrumenten. Ze luisteren ernaar, leren de klank van de instrumenten onderscheiden en krijgen plaatjes ervan.
Het leergebied " Muziek beluisteren " komt veel aan bod.
De instrumenten uit het lesproject van de 2e klas worden herhaald, hetzij in een spreektekst, hetzij in een kwis.

Les 1 : Cello en trombone.

Les 2 : Klarinet, bongo en conga.

Les 3 : Elektrische gitaar en basgitaar.

In Les 4 worden er instrumentenkwartetten gemaakt. De instrumenten zijn uit het lesproject van de 2e en 3e klas.

Les 1

Tica Giel.
27 aug. 1997

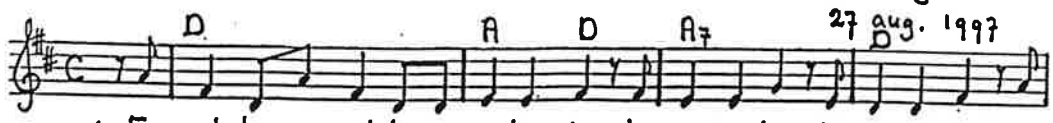

1. E cel-lo, e cel-lo y e trom-bon, ta zo-na bon, ta zo-na bon. E
2. Cu bon-go, cu con-ga y kla-ri-net, ban pa-sa pret, ban pa-sa pret. Cu

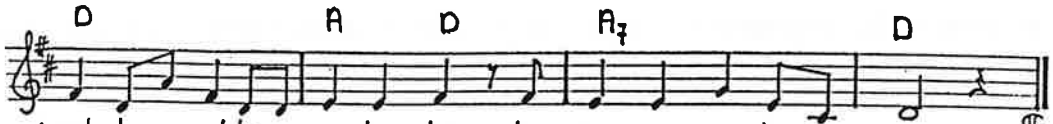

1. cel-lo, e cel-lo y e trom-bon, ta zo-na re-ke-te bon.
2. bon-go, cu con-ga y kla-ri-net, ban pa-sa pret ho-pi pret.

— • — • —

Les 2

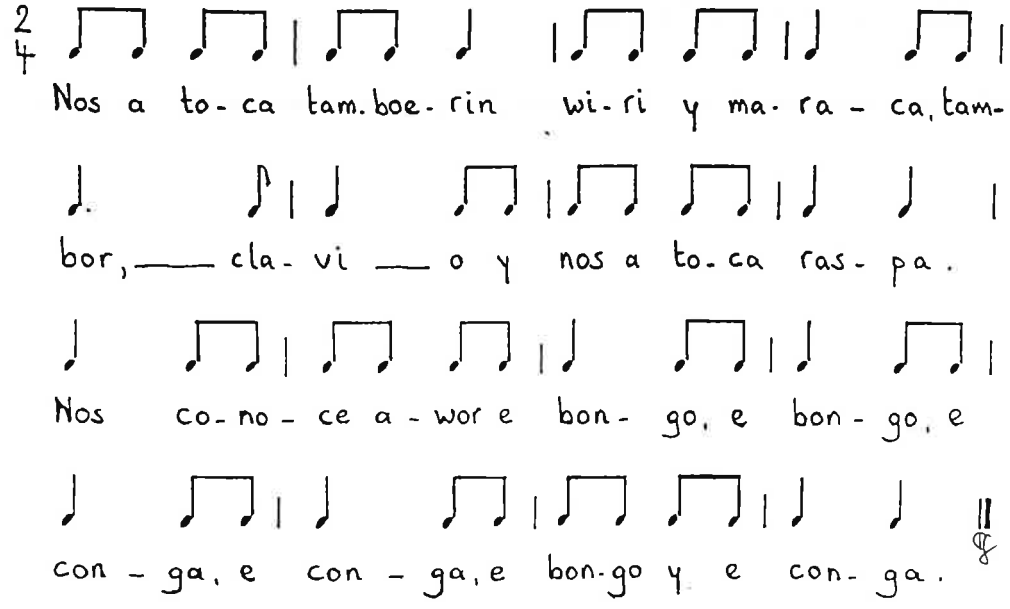

— • — • —

Les 3

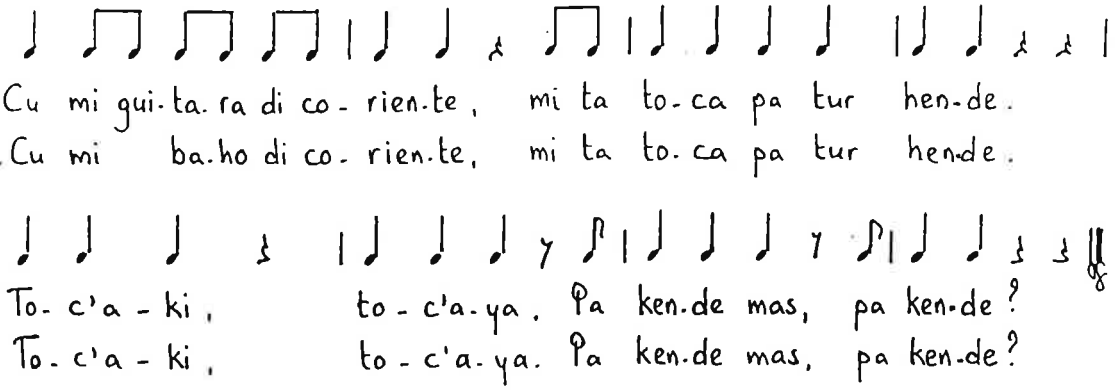

Les 1 CELLO EN TROMBONE

Lesindeling		Lesmateriaal	Lesduur (in minuten)
1.1	De kinderen krijgen de platen van cello en viool, trombone en trompet.	Kopieën van de instrumenten.	± 2
1.2	De kinderen luisteren naar fragmenten van de cello en de viool. Na het beluisteren schrijven ze de namen bij de instrumenten. Fragment 1 : Een vrolijk muziekstuk→ de cello imiteert het geluid van een hommel. Fragment 2 : Een ernstig muziekstuk→ de cello stelt een eenzame zwaan op het water voor.	Luisterfragmenten 1 t/m 3	± 6
1.3	De kinderen luisteren naar fragmenten van de trombone en de trompet. Ze schrijven daarna de namen bij de instrumenten. Fragment 4: Herkennen zij de melodie? (Pink Panther)	Luisterfragmenten 4 en 5	± 5
1.4	De kinderen doen de platen in een map.	Map	± 2
1.5	Het 1e couplet van het instrumentenlied over de cello en de trombone aanleren.. De tekst is op het bord geschreven.	Bord	± 3

1.6 Stemvorming: Resonans en adembeheersing. ± 2

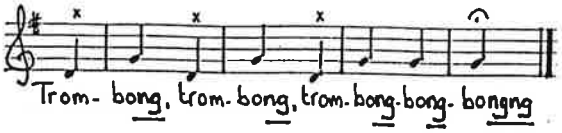

Probeer het einde van de oefening zo lang mogelijk aan te houden.
(= fermate, d.w.z. lang aanhouden)
Tegen de kinderen: "Laat de "ng" resoneren achter je neus en je ogen. Hoe lang kan je het doen?"

1.7 Concentratie-oefening: ± 2
De klas wordt in drie groepen verdeeld. Iedere groep zingt een deel van de oefening bij 1.6. De inzet van elke groep is aangegeven met een kruis (x). De laatste groep zingt één maat langer dan de eerste twee groepen. Voer de oefening ook uit zonder te vertellen wanneer elke groep aan de beurt is. De kinderen moeten dus goed opletten.

1.8 Instrumenten-kwis: Kopie, bord ± 12
De kinderen krijgen een blad met 12 instrumenten die ze kennen uit de 2e klas. Achter elk instrument schrijven ze de naam van het instrument. Op het bord zijn de namen in een andere volgorde geschreven.

Kennen ze de naam van het eerste instrument?
Ze mogen dat opschrijven. Daarna krijgen ze 10 minuten de tijd om de andere namen in te vullen.

De juiste volgorde is:
Fluit, piano, gitaar, accordeon, trompet, cah'i orgel, viool, harp, saxofoon, drum, steelpan, mandoline.
Papiamento:
Fluit, piano, guitara, acordeon, trompet, cah'i orgel, fio, harpa, saxofon, drum, steelpan, mandolin.
(Deze namen staan achter op het bord)

1.9	De kinderen schrijven hun naam op het blad. Ieder kind krijgt nu het werk van een ander kind om het na te kijken. Bij het nakijken worden de luister-fragmenten van elk instrument ten gehore gebracht. Een juist antwoord krijgt één punt. Daarna worden de punten opgeteld. De kinderen, die een of meer fouten hebben gemaakt, schrijven de juiste namen van het bord over.	Luisterfragmenten 6 t/m 17	± 6
		Totaal	± 40 min

Les 2 KLARINET, BONGO EN CONGA.

Lesindeling		Lesmateriaal	Lesduur (in minuten)
2.1	De kinderen krijgen de plaat van klarinet, bongo en conga.	Kopie van de instrumenten	± 2
2.2	De kinderen luisteren naar de fragmenten van het klarinet. Horen ze ook de trombone en de trompet? Laat ze de volgorde van trombone, trompet en klarinet bepalen in fragment 20. De juiste volgorde is: trompet, klarinet, trombone	Luisterfragmenten 18 t/m 20	± 8
2.3	Als de school een bongo of conga heeft, laat men de kinderen dit instrument zien en horen. De kinderen schrijven hierna de namen bij de drie instrumenten.		± 3
2.4	De kinderen doen de plaat in een map.	Map	± 2
2.5	Het 2e couplet van het instrumenten-lied over klarinet, bongo en conga aanleren.	Bord	± 2

2.6 Stemvorming: ± 2
Resonans en adembeheersing

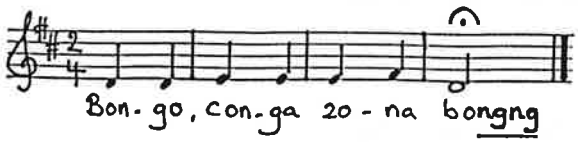

Zie 1.6.
Probeer dit melodietje steeds hoger te zingen.

2.7 Luister-kwis: Kopie, Luisterfragmenten 21 t/m 24 ± 7
De kinderen krijgen een blad met vier verschillende regels. Enige bekende instrumenten zijn in verchillende volgordes opgeschreven. Bij elke regel hoort een muziekfragment. Ze beluisteren de muziekfragmenten en schrijven in het cirkeltje welk fragment als eerste klinkt, welk als tweede enz.

2.8 De kinderen schrijven hun naam op het blad. Ieder kind kijkt het werk van een ander na, terwijl de muziekfragmenten weer ten gehore worden gebracht. Ze schrijven de juiste nummer links van het cirkeltje, indien deze verkeerd is ingevuld. ± 4

2.9 Spreektekst. Bord ± 3
"Nos a toca tamboerin" aanleren. Op iedere eerste tel doen ze een handklap links en dan rechts van het hoofd.

2.10	De spreektekst begeleiden met ritmische instrumenten, bv. met claves, tamboerijn, rasp, conga en maracas. Deze worden ook op de eerste tel gespeeld. De andere kinderen kunnen op de plaats bewegen, ze maken van links naar rechts een stap samen met de handklap.	± 4
2.11	Stemvorming: Articulatie Tempo van de tekst opvoeren voor de articulatie. De kinderen zeggen de tekst op met zachte stem. Dit zonder beweging en zonder de instrumenten.	± 2
2.12	De twee coupletten van het instrumentenlied zingen.	± 1
	Totaal	± 38 min

Les 3 ELEKTRISCHE GITAAR EN BASGITAAR

Lesindeling		Lesmateriaal	Lesduur (in minuten)
3.1	De kinderen krijgen de platen van de elektrische gitaar (6 snaren) en basgitaar (4 snaren).	Kopieën van de instrumenten.	± 2
3.2	De kinderen luisteren naar fragmenten van deze twee instrumenten en schrijven daarna de namen erbij.	Luisterfragmenten 25 en 26	± 6
3.3	Luister-kwis: De kinderen krijgen een blad met vier vierkanten, waarin de elektrische basgitaar met een ander bekend instrument te zien is, nl. saxofoon, drum, piano en elektrische gitaar. Bij elke plaat hoort een muziekfragment. De kinderen beluisteren de muziekfragmenten en schrijven in het cirkeltje welk fragment als eerste klinkt, als tweede enz.	Kopie Luisterfragmenten 27 t/m 30	± 7
3.4	Zie 2.8		± 4
3.5	Spreektekst (rap) "Cu mi guitara di coriente" aanleren.	Bord	± 3

3.6 Spreektekst en beweging: ± 5

De leerkracht kan zelf bewegingen bedenken bij deze spreektekst.
Voorbeeld:
Op iedere eerste en derde tel doen de kinderen een handklap links en dan rechts van het hoofd.

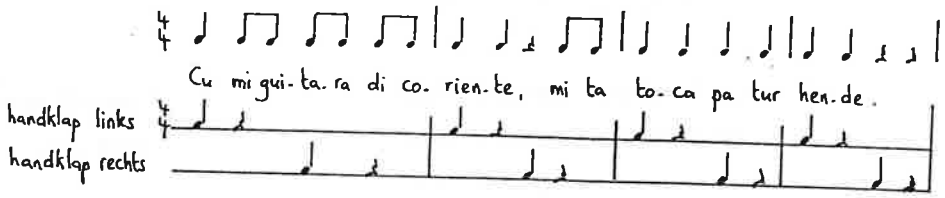

Op de eerste en tweede tel doen ze een handklap boven het hoofd, op de derde tel doen ze een knieklap.

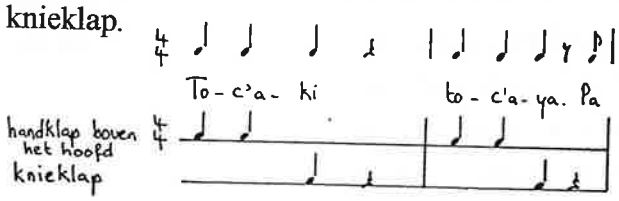

Op de eerste en derde tel doen ze een een vingerknip links en dan rechts van de taille.

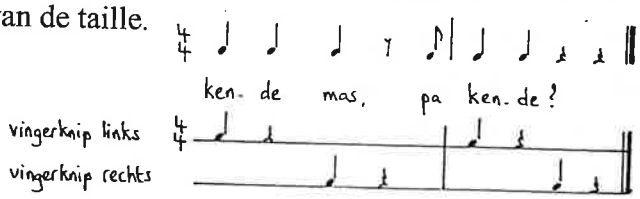

Idee voor een andere les:
Men kan ook de drie verschillende bewegingen combineren met drie verschillende ritmische instrumenten.
Of gewoon op alle eerste en derde tel instrumenten laten spelen.

3.7 Stemvorming: zie 2.11 ± 1

3.8 Ritme onderscheiden Bord. ± 12

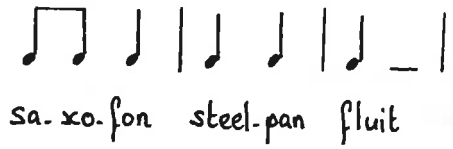

Op het bord zijn deze instrumenten
geschreven met de muzieknoten erbij.
De kinderen krijgen een blad met
drie rijen en schrijven de ritmes over.
De ritmes van deze drie instrumenten,
die de kinderen in de tweede klas
geleerd hebben, worden geklapt.
(Zie lessencyclus "Instrumenten-
kennis" B.O. klas 2, les 2 nr. 2.8
en les 3 nr. 3.9)
De namen van andere bekende
instrumenten zijn op een ander
bord in het Papiaments geschreven:
harpa, acordeon, bongo, drum, raspa,
klarinet, tamboerin, wiri, cello, mandolin,
conga.
De kinderen schrijven nu onder
saxofon, steelpan en drum de
instrumenten met hetzelfde ritme op.
Ze mogen de ritmes zachtjes klappen
om ze te onderscheiden.
Geef ze 10 minuten de tijd.

Het werk wordt door de leerkracht nagekeken. Men kan ze ook met de kinderen nakijken in een andere les.

3.9	De kinderen krijgen de kopie met de lied- en spreekteksten.	Kopie	
		Totaal	± 40 min.

Les 4 INSTRUMENTENKWARTET MAKEN

Inleiding

In deze les worden er instrumentenkwartetten gemaakt. Elk kwartet bestaat uit acht instrumenten.

Kwartet 1: piano, gitaar, klarinet, trombone, drum, viool, accordeon, bongo.
(Nr. 4-1 t/m 4-8)

Kwartet 2: harp, mandoline, elektrische gitaar, conga, trompet, cello, saxofoon, steelpan.(Nr. 4-9 t/m 4-16)

Iedere klas kan, afhankelijk van het aantal kinderen, 2 tot 4 kwartetten maken.
Een voorbeeld: In een klas van 24 kinderen kan men 3 kwartetten maken, bv. 2 van de serie 4-1 t/m 4-8 en 1 van de serie 4-9 t/m 4-16.
Zijn er geen kinderen genoeg om een volledig kwartet te maken, dan kan men een aantal kinderen extra werk geven (kleuren, knippen, plakken).
Ieder kwartet kan een eigen kleur hebben, bv. een geel, blauw, rood en groen kwartet.
De afmeting van de kaarten, waarop de plaatjes geplakt worden, is 7 bij 9 cm.

Lesindeling		Lesmateriaal	Lesduur (in minuten)
4.1	De klas wordt verdeeld in groepen van 8 kinderen. Elk kind krijgt een blad met 4 plaatjes van hetzelfde instrument.	Kopieën	± 2
4.2	De kinderen schrijven de nummers 1 t/m 4 in de cirkeltjes boven de platen en kleuren daarna de instrumenten in vier verschillende kleuren. Ze mogen ook de ruimte binnen de kleine vierkant licht kleuren, in een andere kleur dan het instrument. Het instrument moet nl. duidelijk uitkomen.	Pen, kleurpotloden luisterfragmenten 31 t/m 35	± 20

4.3	De kinderen knippen de plaatjes uit. (De gestipte lijn mag daarna niet meer te zien zijn)	Schaar	± 10
4.4	De kinderen plakken de plaatjes op vier kaarten van dezelfde kleur.	Lijm, gekleurd cartoline.	± 4
4.5	De kinderen krijgen de twee kopieën van alle instrumenten, die ze tot nu kennen.	Kopieën	± 2
4.6	De kinderen zingen de liedjes en voeren de spreekteksten uit van dit lesprojekt.		± 2
		Totaal	± 40

Lessencyclus
Instrumentenkennis

B.O. klas 3

Leerlingenmateriaal

Les 1

Les 1

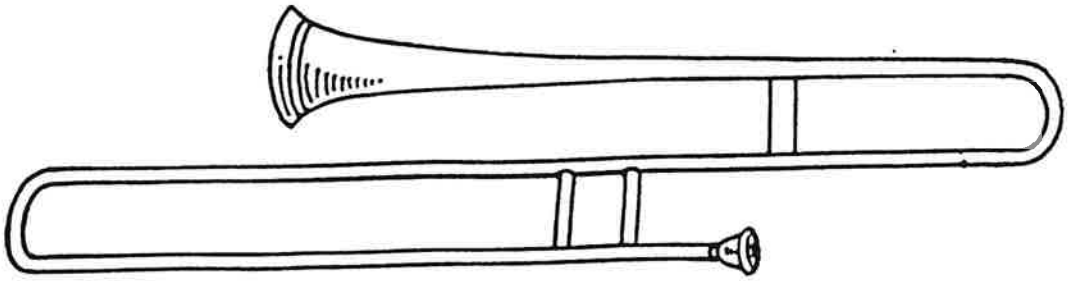

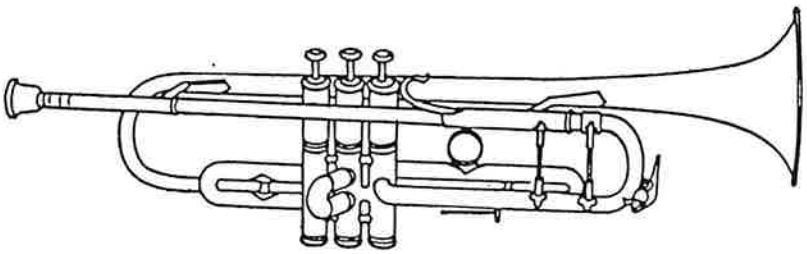

Les 1

Ken je nog de naam van het instrument?
Bo sa ainda e nomber di e instrumento?

Is het goed? Geef dan één punt.
E ta bon? Duna un punto.

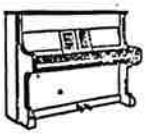

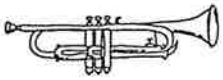

Totaal punten.
Total punto.

Les 2

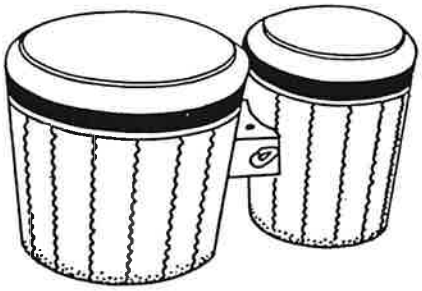

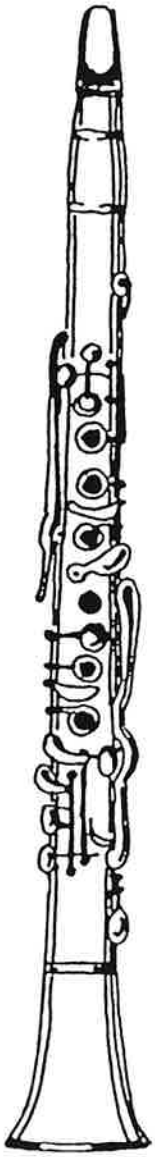

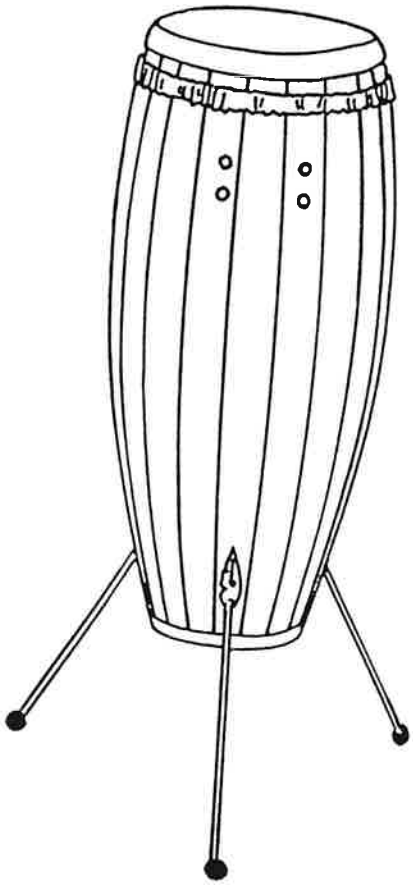

Les 2

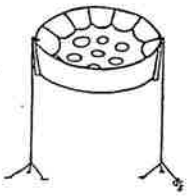

Nos ta bay scucha 4 musica cu diferente instrumento cu nos conoce.
Cua musica bo ta tende prome?
Scucha e instrumentonan.
Scirbi den un ronchi number 1 pa e prome musica.
Despues bo ta scirbi number 2 pa e di dos musica, despues number 3 y number 4.

We gaan 4 muziekstukken beluisteren met verschillende instrumenten die wij kennen.
Welke muziek hoor je eerst? Luister goed naar de instrumenten.
Schrijf in een cirkeltje nummer 1 voor de eerste muziek.
Dan schrijf je nummer 2 voor de tweede muziek. Dan nummer 3, dan nummer 4.

◯ Piano, trompet, fio, wiri, acordeon ____ Piano, trompet, viool, wiri, accordeon

◯ Steelpan, saxofon, piano. ____ Steelpan, saxofoon, piano.

◯ Piano, harpa, fio, maracanan. ____ Piano, harp, viool, maracas.

◯ Piano, fio, fluit. ____ Piano, viool, fluit.

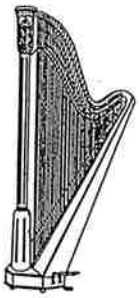

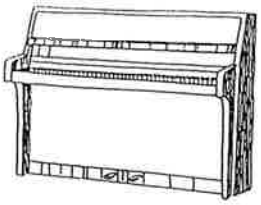

Les 3

Les 3

Les 3

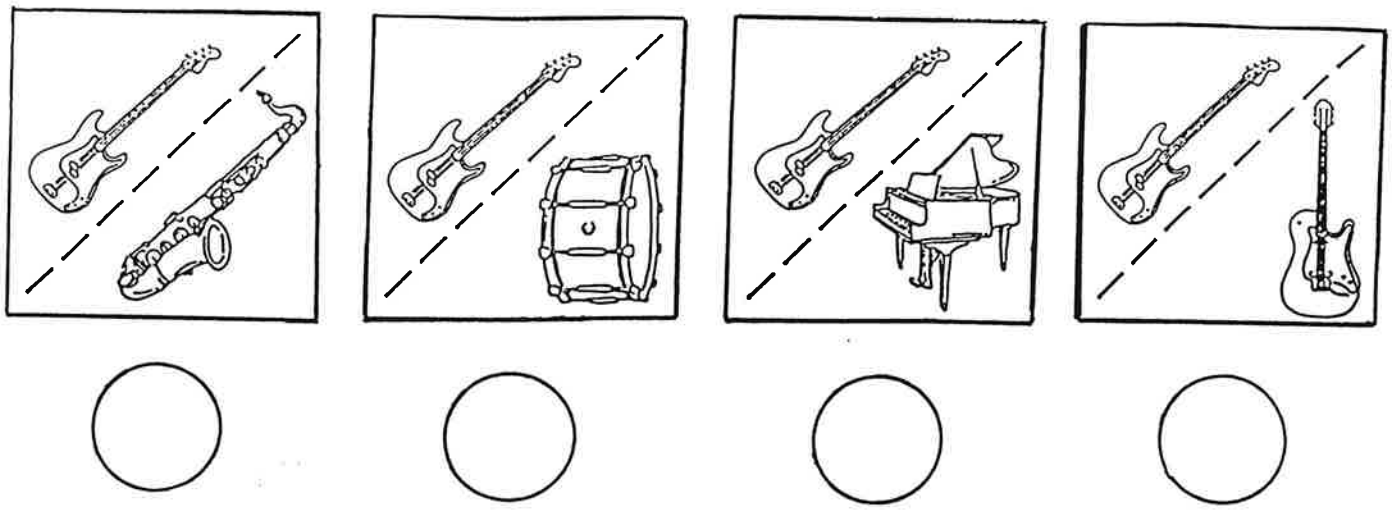

Naam: _____ Klas: _____

E cello, e cello y e trombon
ta zona bon, ta zona bon.
E cello, e cello y e trombon
ta zona rekete bon.

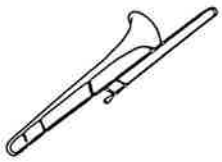

Cu bongo, cu conga y klarinet
ban pasa pret, ban pasa pret.
Cu bongo, cu conga y klarinet
ban pasa pret, hopi pret.

𝄞

Nos a toca tamboerin, wiri y maraca,
tambor, clavio y nos a toca raspa.
Nos conoce awor e bongo, e bongo,
e conga, e conga, e bongo y e conga.

𝄞

Cu mi guitara di coriente
mi ta toca pa tur hende.
Toc'aki, toc'aya.
Pa kende mas, pa kende?

Cu mi baho di coriente
mi ta toca pa tur hende.
Toc'aki, toc'aya.
Pa kende mas, pa kende?

𝄞

Instrumentonan - Instrumenten

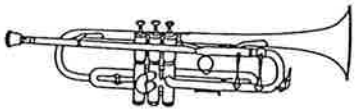

trompet – trompet

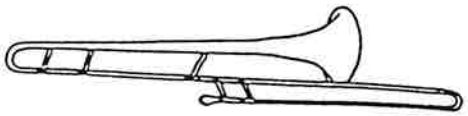

trombon – trombone

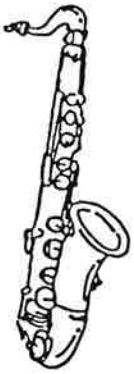

saxofon – saxofoon

fluit – fluit

klarinet – klarinet

clavionan – claves

maracanan - maracas

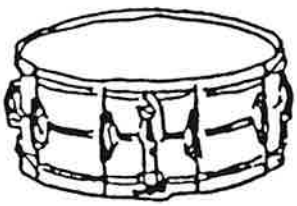

drum – trommel

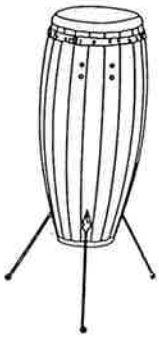

conga – conga

bongo – bongo

tamboerin – tamboerjn

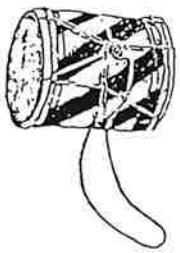

tambor – trom

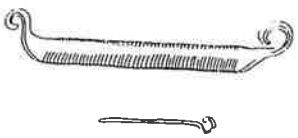

wiri – wiri

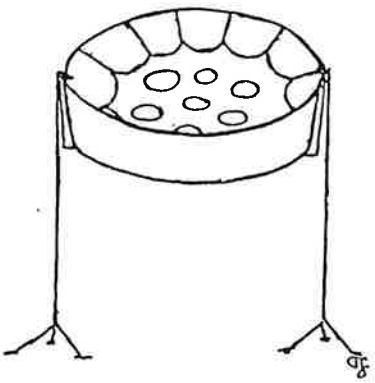

steelpan – steelpan

raspa – rasp

Instrumentonan - Instrumenten

fio — viool

cello — cello

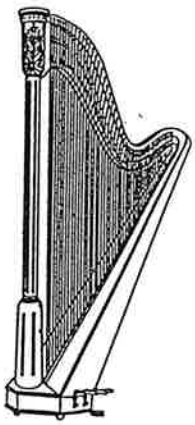

harpa — harp

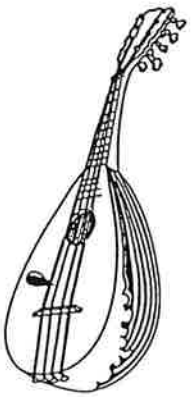

mandolin — mandoline

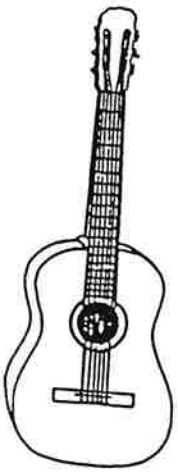

guitara — gitaar

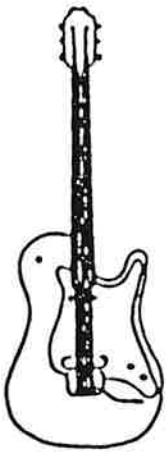

guitara di coriente — elektrische gitaar

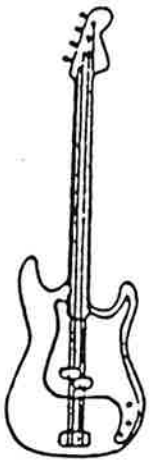

baho di coriente — elektrische basgitaar

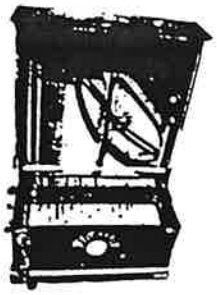

cah'i orgel — cah'i orgel

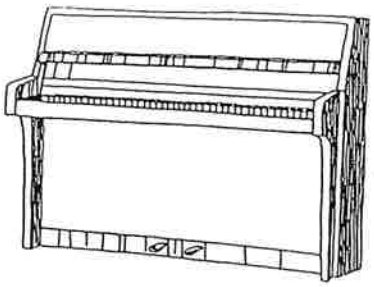

piano — piano

acordeon — accordeon

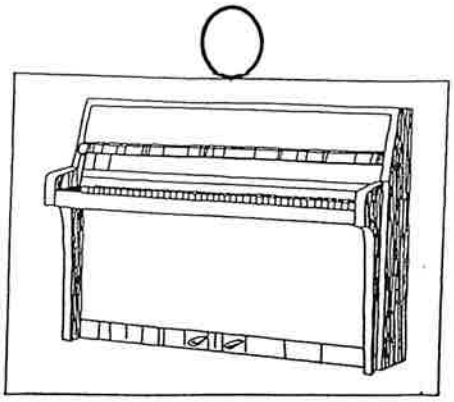

piano – piano

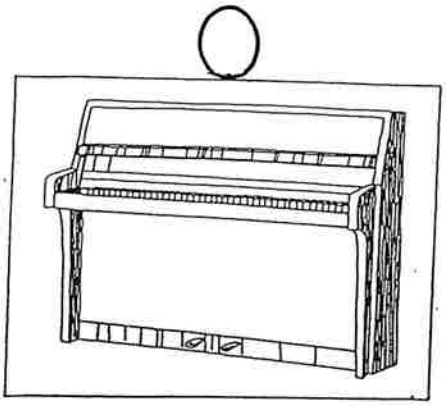

piano – piano

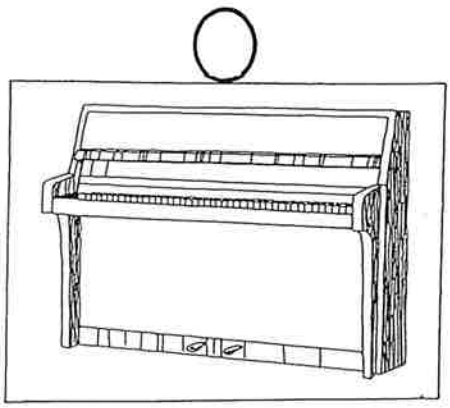

piano – piano

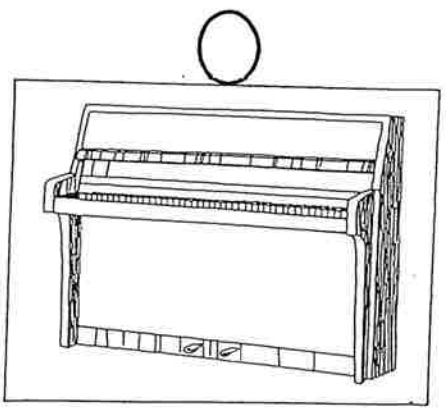

piano – piano

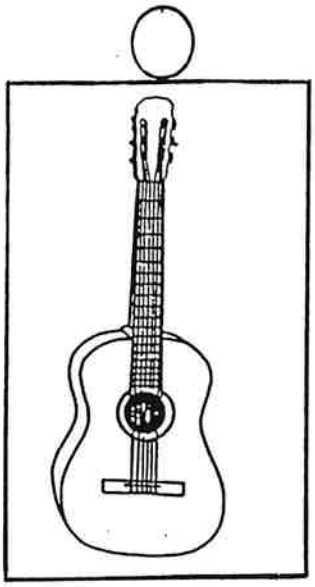

guitara – gitaar

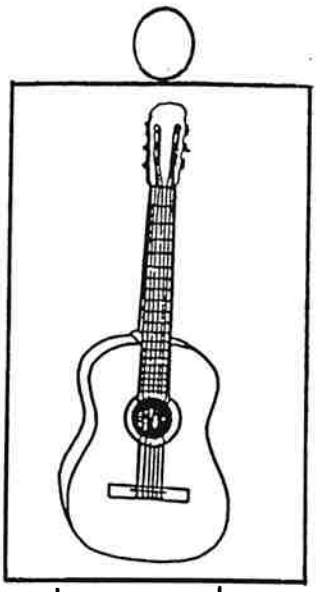

guitara – gitaar

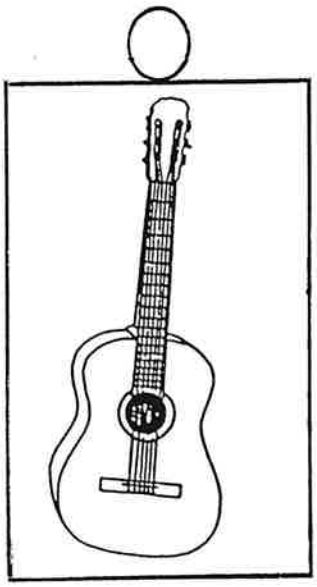

guitara – gitaar

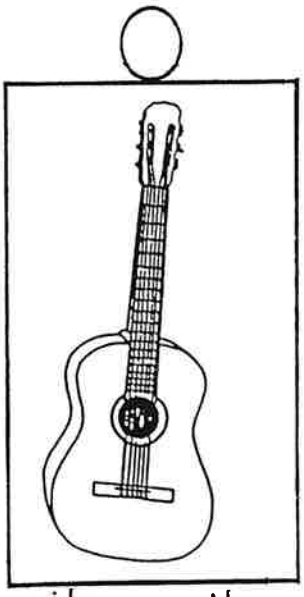

guitara – gitaar

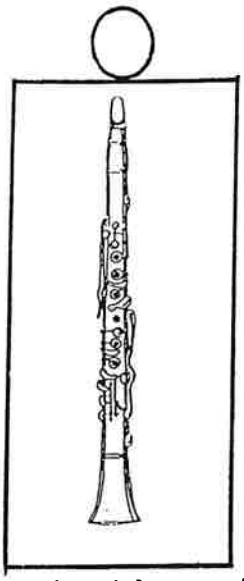

klarinet – klarinet

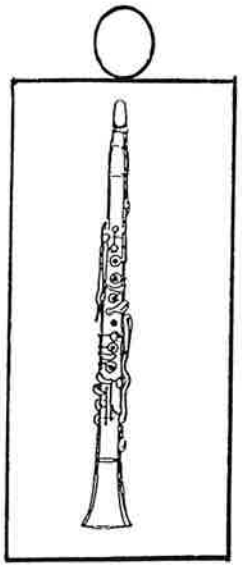

klarinet – klarinet

klarinet – klarinet

klarinet – klarinet

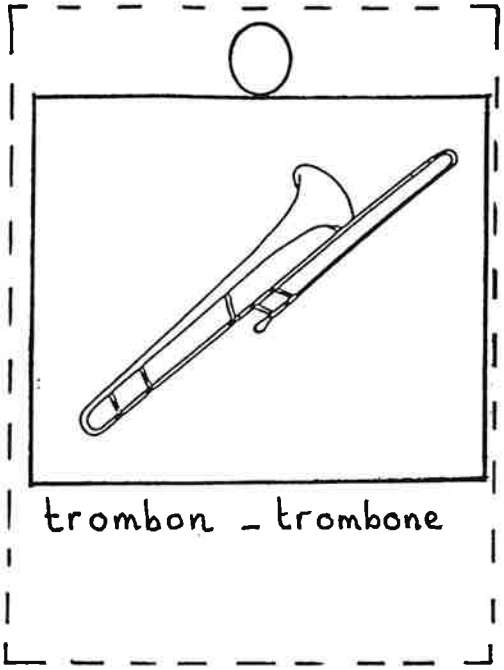
trombon - trombone

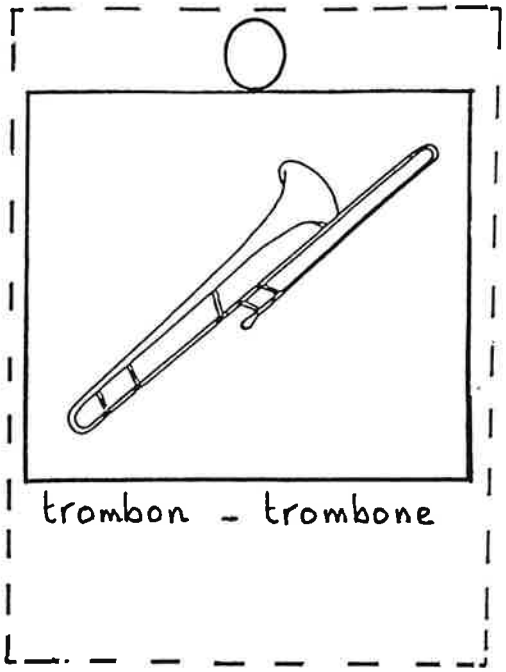
trombon - trombone

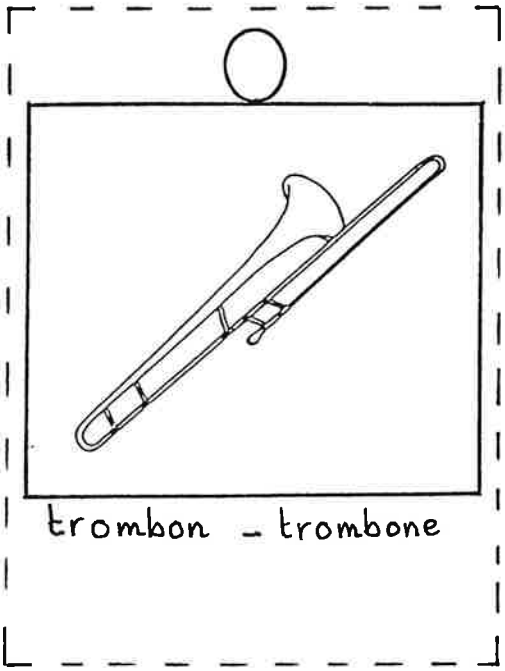
trombon - trombone

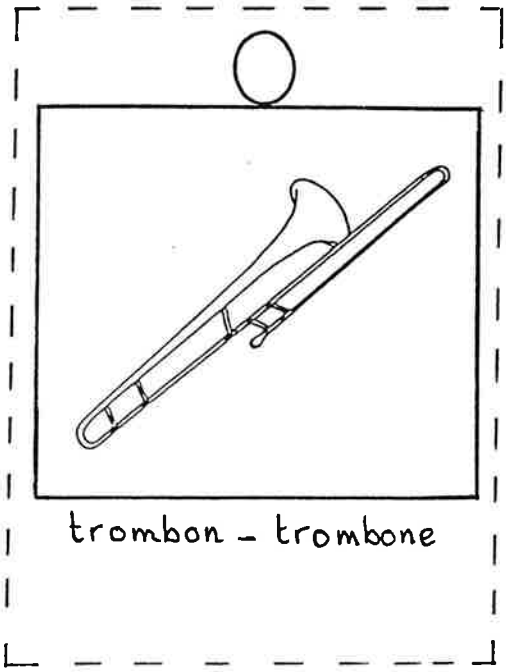
trombon - trombone

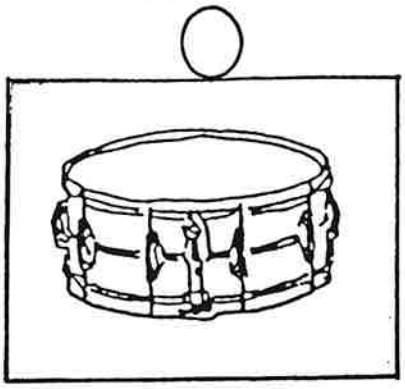

drum - trommel

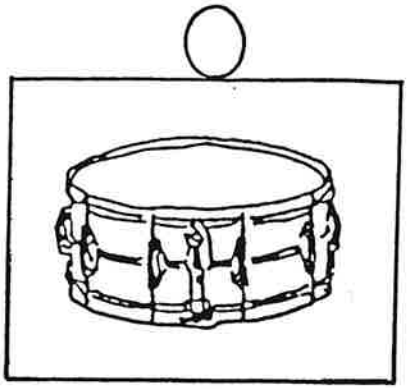

drum - trommel

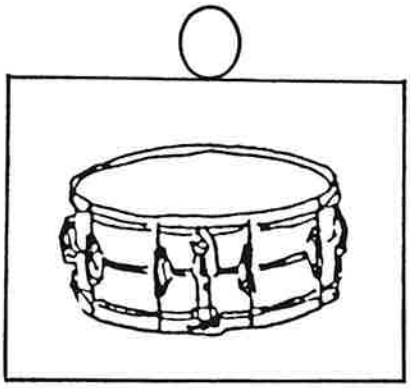

drum - trommel

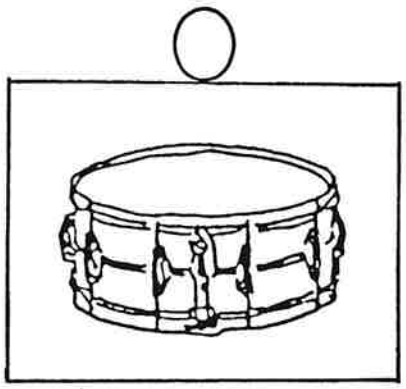

drum - trommel

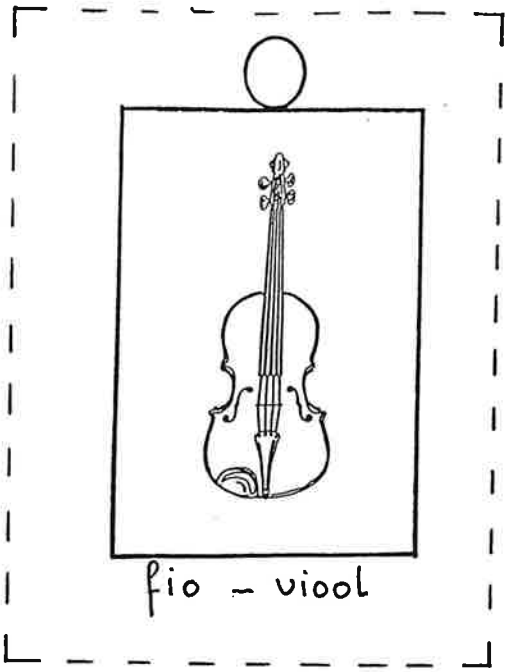
fio - viool

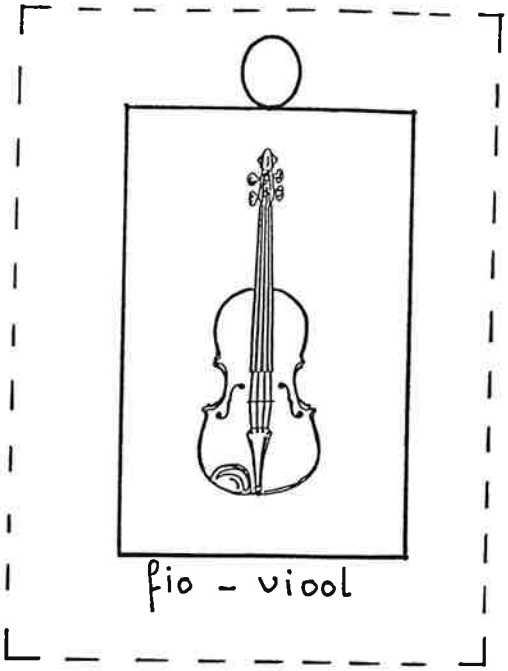
fio - viool

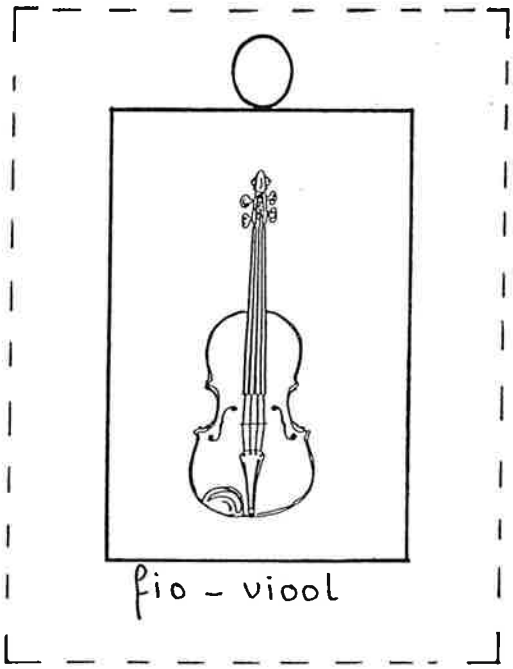
fio - viool

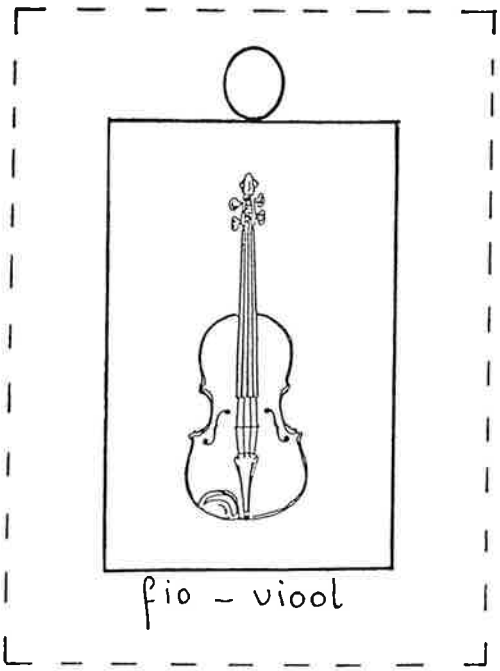
fio - viool

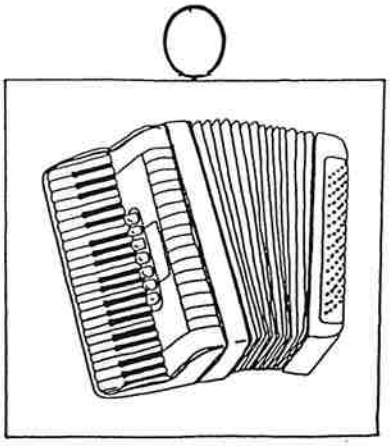

acordeon – accordeon

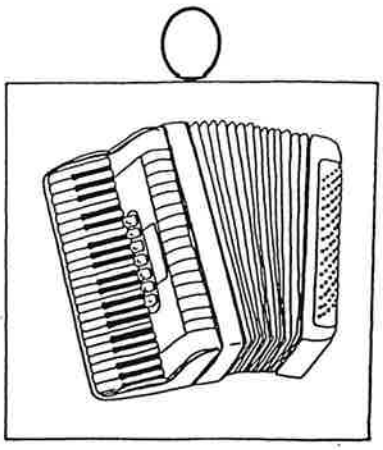

acordeon – accordeon

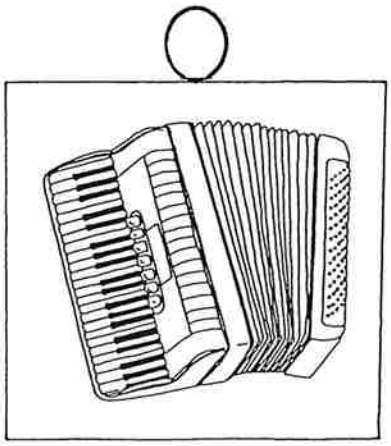

acordeon – accordeon

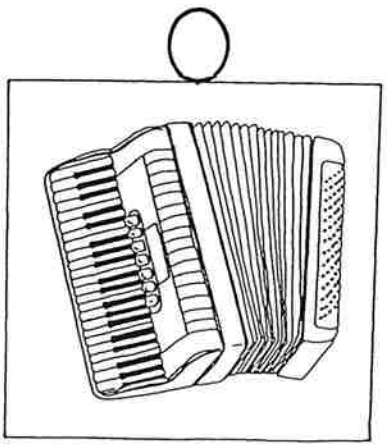

acordeon – accordeon

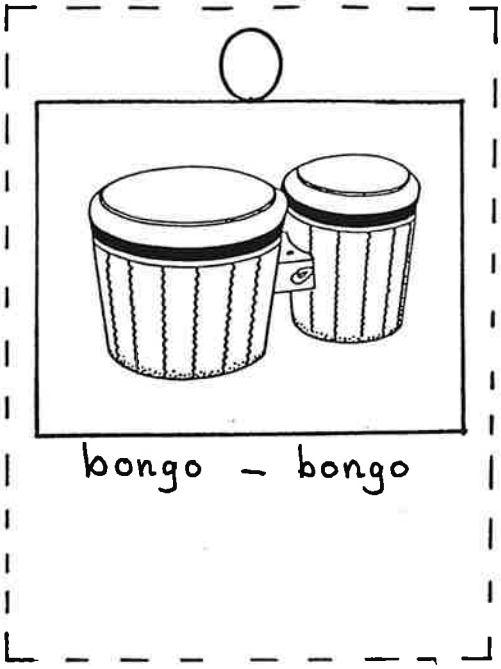
bongo – bongo

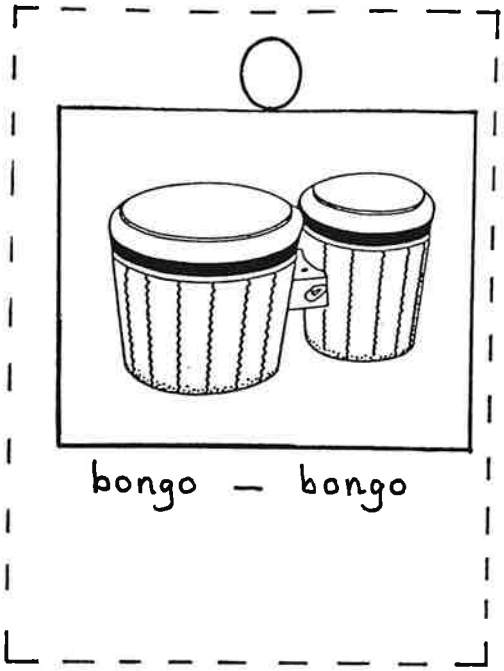
bongo – bongo

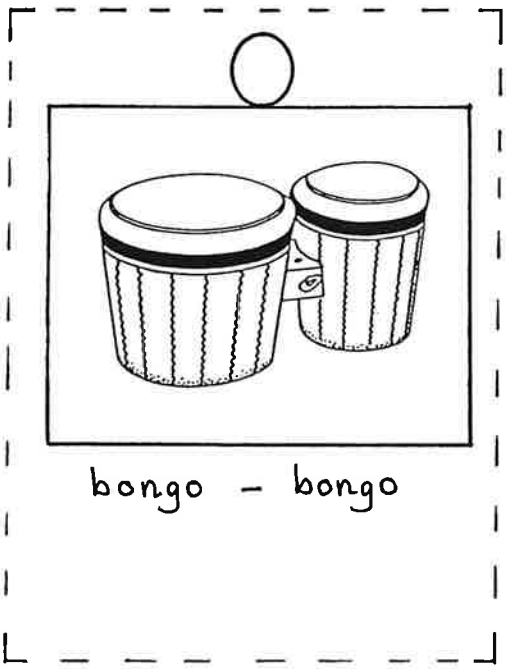
bongo – bongo

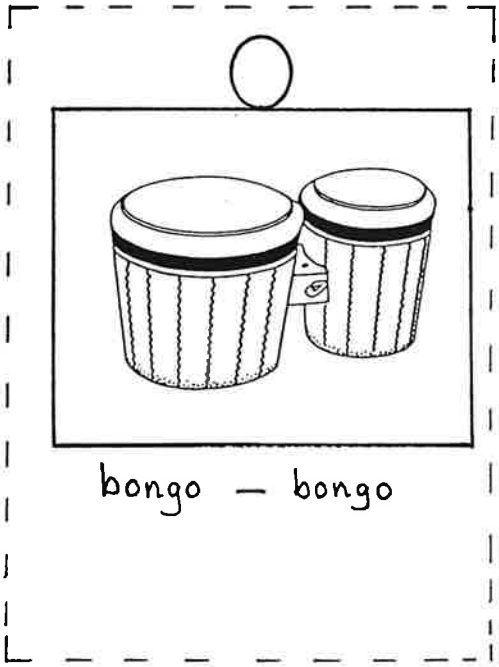
bongo – bongo

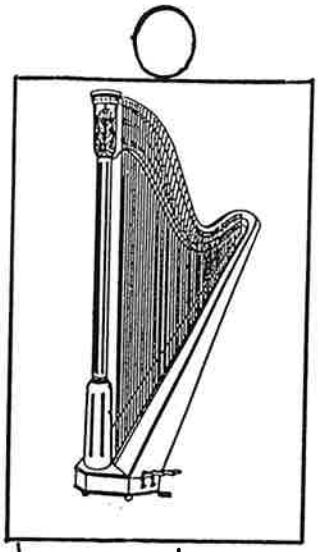

harpa – harp

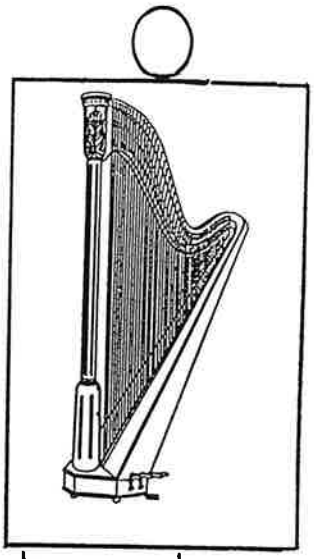

harpa – harp

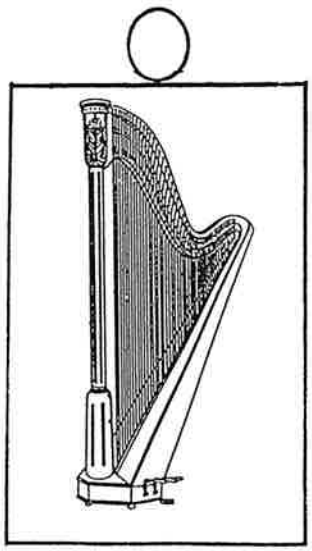

harpa – harp

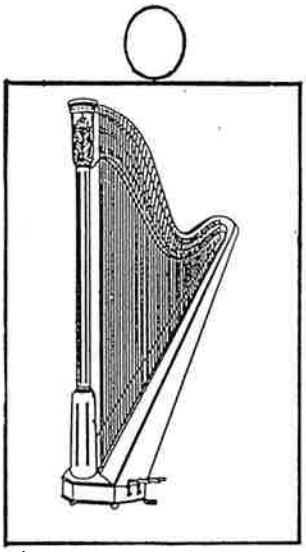

harpa – harp

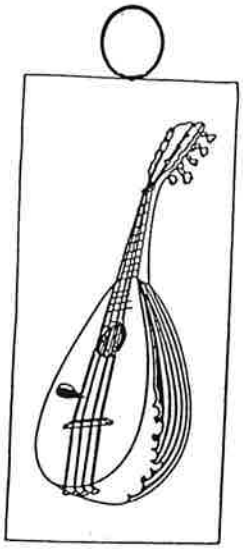

mandolin – mandoline

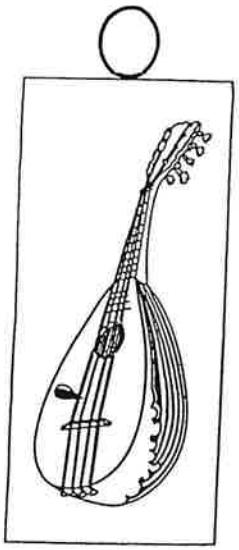

mandolin – mandoline

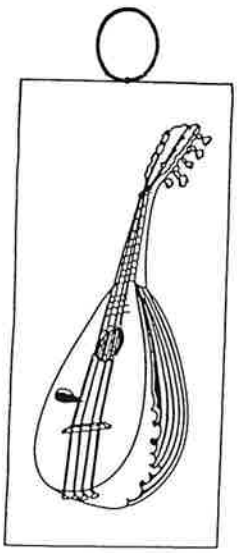

mandolin – mandoline

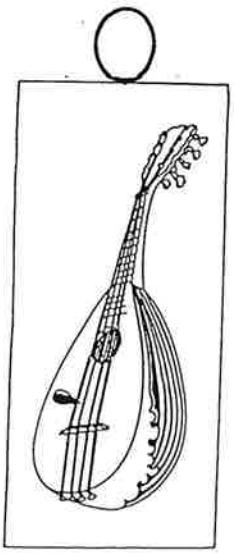

mandolin – mandoline

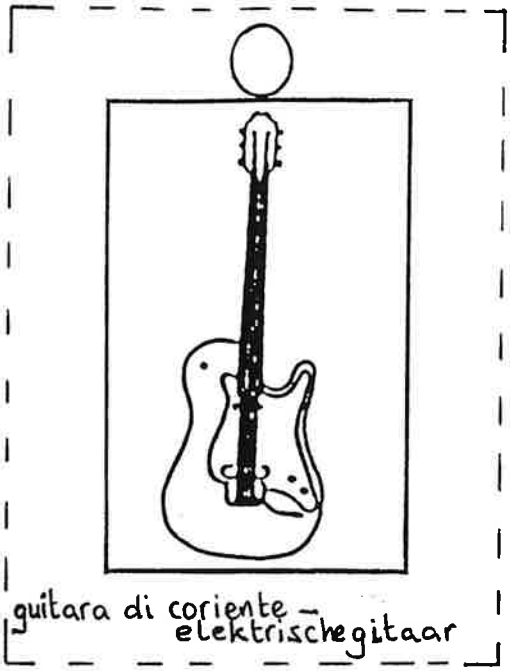
guitara di coriente –
elektrischegitaar

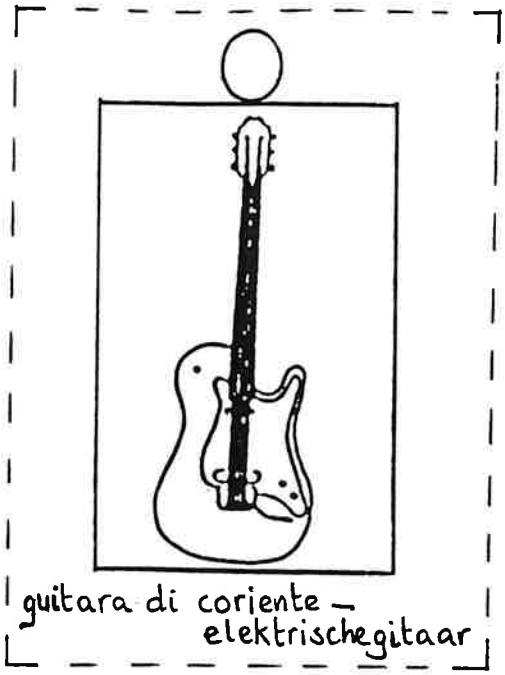
guitara di coriente –
elektrischegitaar

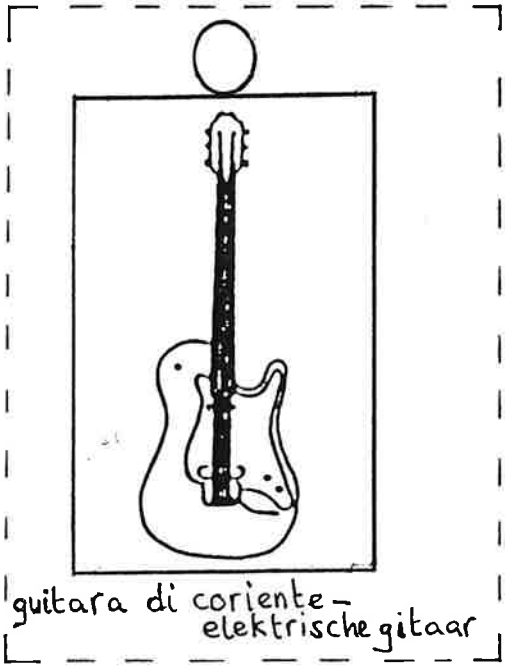
guitara di coriente –
elektrischegitaar

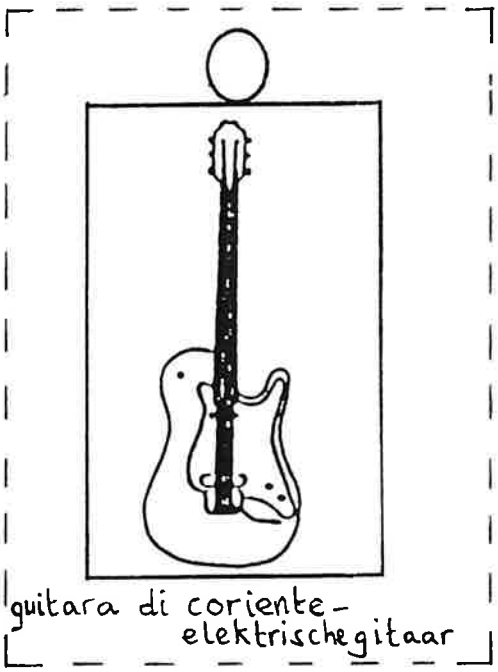
guitara di coriente –
elektrischegitaar

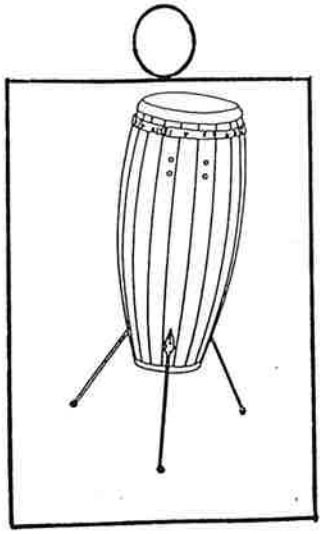

conga – conga

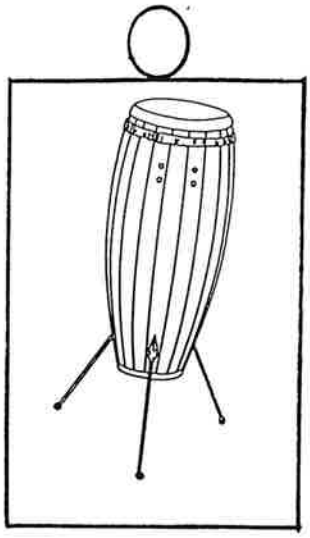

conga – conga

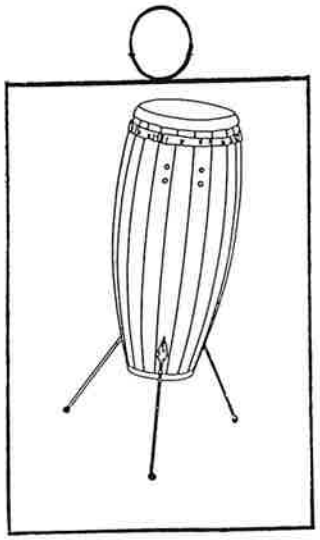

conga – conga

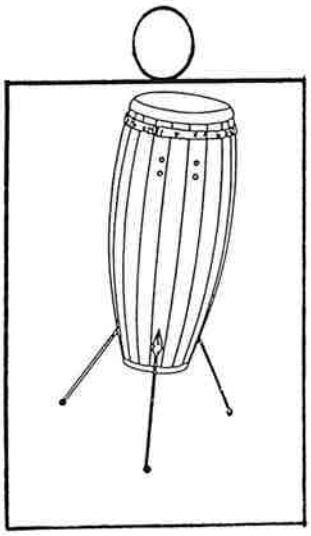

conga – conga

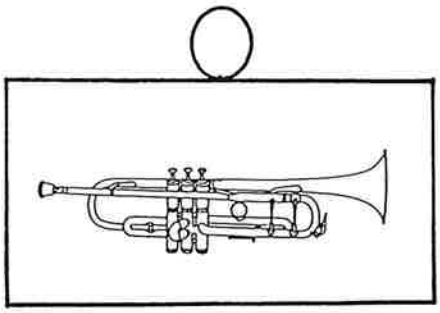

trompet – trompet

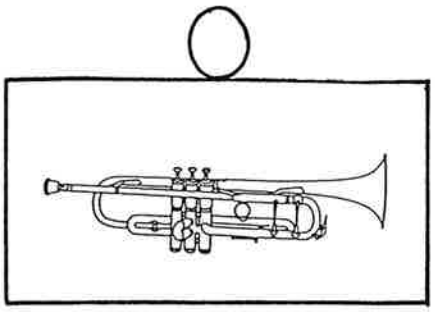

trompet – trompet

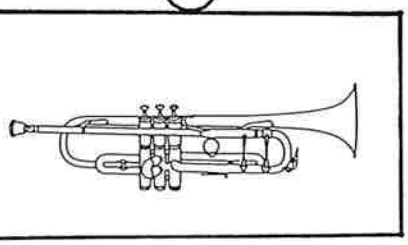

trompet – trompet

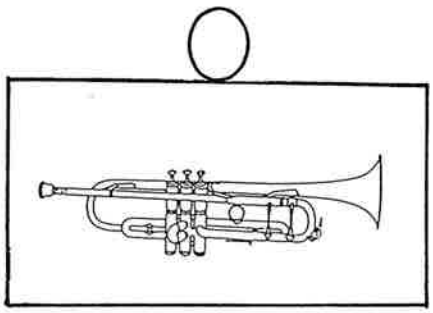

trompet – trompet

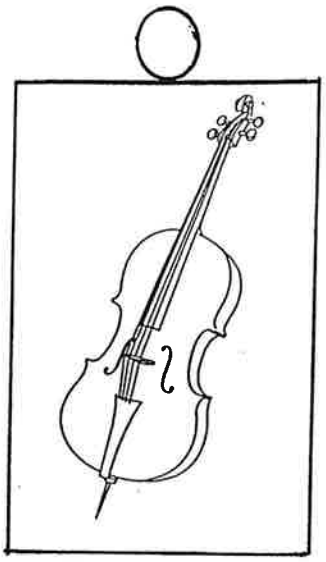

cello – cello

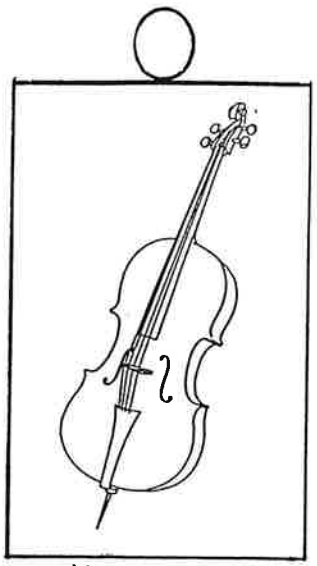

cello – cello

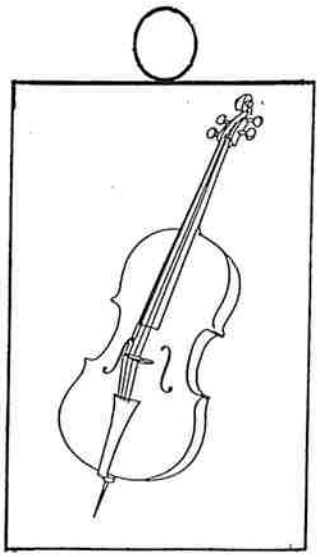

cello – cello

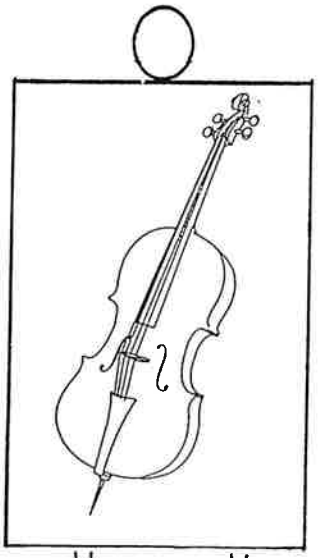

cello – cello

saxofon – saxofoon

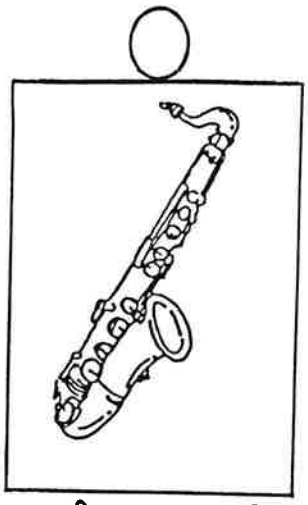

saxofon – saxofoon

saxofon – saxofoon

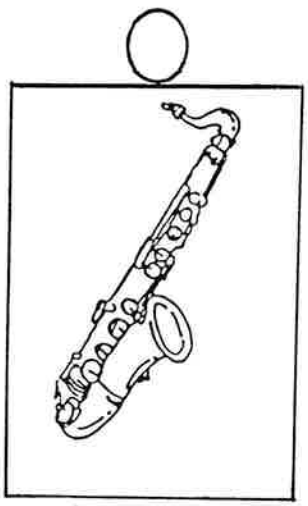

saxofon – saxofoon

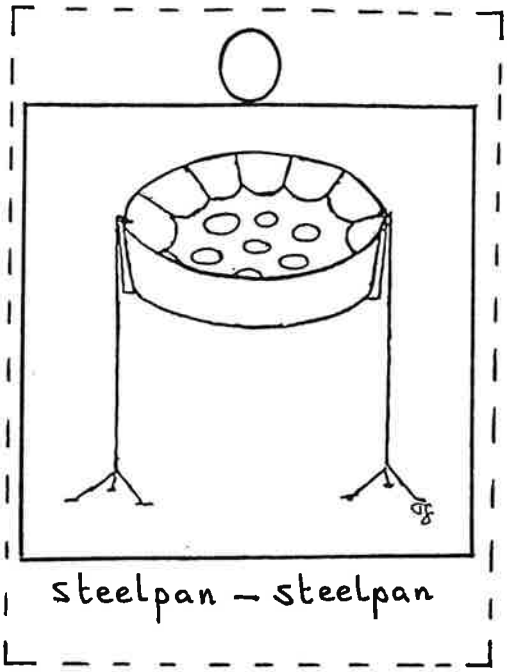
steelpan – steelpan

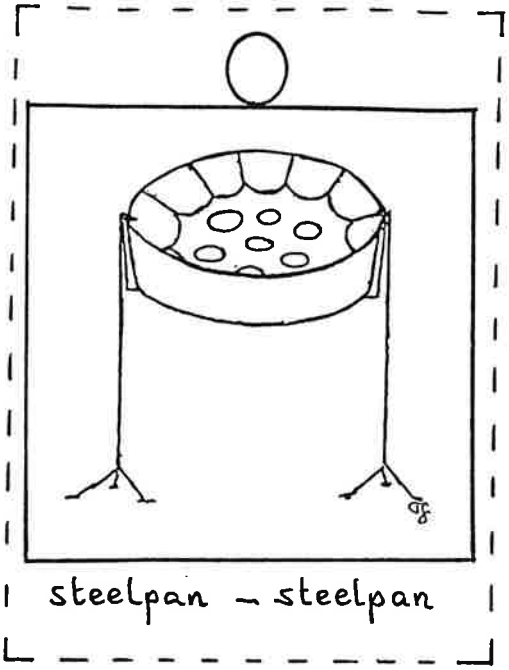
steelpan – steelpan

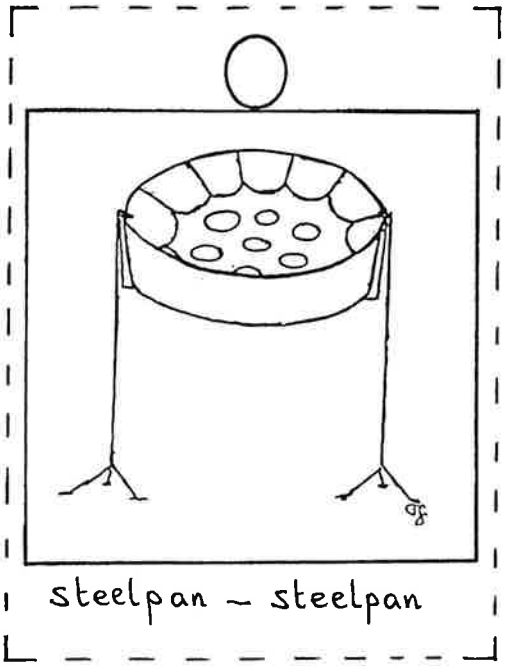
steelpan – steelpan

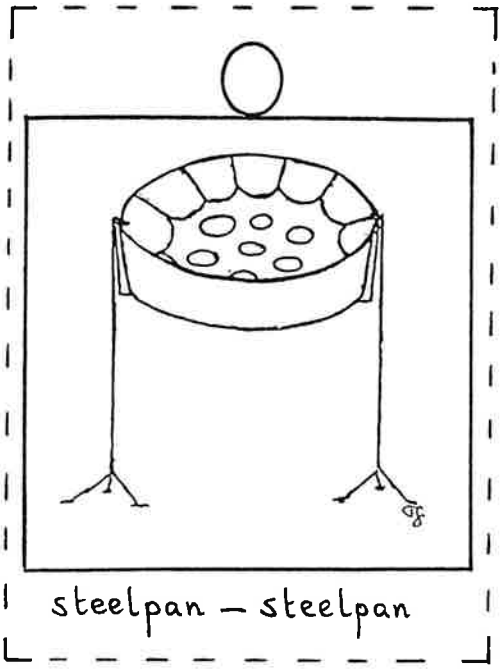
steelpan – steelpan

Antwoordenblad

Les 1

cello

viool - fió

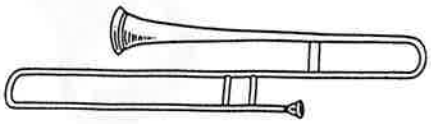

trombone - trombon

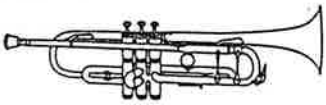

trompet

1.8

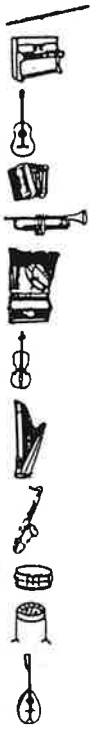

fluit
piano
gitaar
accordeon
trompet
cahi orgel
viool
harp
saxofoon
drum
steelpan
mandoline

Les 2

klarinet

bongo

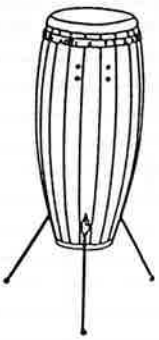

conga

2.7

(4) Piano, trompet, fio, wiri, acordeon ___ Piano, trompet, viool, wiri, accordeon

(1) Steelpan, saxofon, piano. ___ Steelpan, saxofoon, piano

(3) Piano, harpa, fio, maracanan. ___ Piano, harp, viool, maracas

(2) Piano, fio, fluit. ___ Piano, viool, fluit

Antwoordenblad

Les 3

elektrische gitaar –
guitara di coriente
(6 snaren)

elektrische basgitaar –
baho di coriente
(4 snaren)

3.3

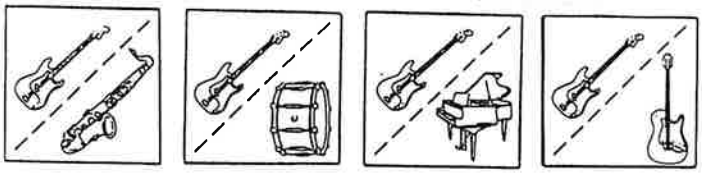

4 3 1 2

Naam: _____ Klas: _____

3.8

sa - xo - fon	steel - pan	fluit
o - cor - deon	har - pa	drum
kla - ri - net	bon - go	
tam - boe - rin	ras - pa	
man - do - lin	wi - ri	
	cel - lo	
	con - ga	